

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи
Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Вступ до фаху

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 06 Журналістика
(шифр і назва)
спеціальність 061 Журналістика
(шифр і назва)
освітня програма Медіакомунікації та зв'язки з громадськістю
(шифр і назва)
спеціалізація _____
(шифр і назва)
вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)
факультет соціологічний

2021 - 2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою соціологічного факультету Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна

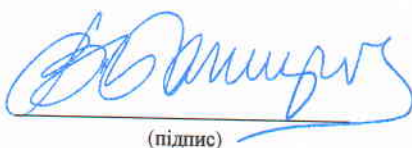
«29» червня 2021 року, протокол № 9

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Аксьонов С.С. кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій соціологічного факультету Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій соціологічного факультету Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна

Протокол від «18» травня 2021 року № 6

В.о. завідувача кафедри
прикладної соціології
та соціальних комунікацій

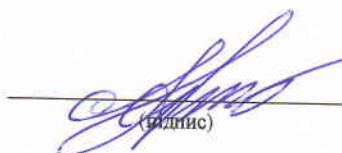

(підпис)

Віль БАКІРОВ
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої (професійної) програми «Медіакомунікації та зв'язки з громадськістю»

Гарант освітньої програми

(підпис)

Сергій АКСЬОНОВ
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією соціологічного факультету Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна

Протокол від «27» серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Юлія СОРОКА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «**Вступ до фаху**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності – 061 Журналістика
освітньої програми – Медіакомунікації та зв'язки з громадськістю

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Мета викладання навчальної дисципліни** є активізація інтересу до обраного фаху, формування у студентів світогляду, що сприяє усвідомленому відношенню до освіти, а також до сучасних способів отримання професійних знань. Також метою є формування умінь аналізувати комунікативну, медійну та інформаційну сферу соціуму; сприяння розумінню основних теоретичних та методологічних підходів у вивченні фактів комунікативної та медійної практики та формуванню навичок практичної участі в різних типах інформаційно-комунікативних процесів; розуміння закономірностей функціонування журналістики як соціального інституту громадянського суспільства; визначення парадигми теорії та практики зв'язків з громадськістю (public relations) як комунікативної технології; розуміння багатовимірності комунікацій в медіа в сучасному інформаційному суспільстві.

Навчальна дисципліна «**Вступ до фаху**» входить до циклу дисциплін професійної підготовки та носить в основному пропедевтичний характер. Її мета підготувати студентів до подальшого оволодіння складним в професійному відношенні матеріалом, створити теоретичні та методологічні передумови майбутнього різнобічного вивчення соціальних, гуманітарних та комунікативних дисциплін відповідно до цілей основної освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

1.2. **Основні завдання вивчення навчальної дисципліни** є:

- сформувати у студентів компетенції, щодо цілісного уявлення про обраний фах та допомогти зорієнтуватися при виборі конкретного напрямку професійної спеціалізації;
- ознайомити студентів з існуючою системою вищої освіти в Україні та тенденціями її розвитку, опанувати основні засади функціонування системи вищої освіти за законом України «Про вищу освіту»;
- ознайомити з основними принципами Болонської декларації та особливостями реформування організації навчального процесу з вищої освіти України за Європейською кредитно трансферною системою (ECTS);
- ознайомити з базовими термінами галузі медіакомунікацій, засобів масової комунікації та показати стан студій про медіа як сучасної форми масової комунікації;
- розкрити сутність, форми та механізми формування теорії та практики медіакомунікації як інтегральної комунікативної категорії загальної теорії комунікацій;
- сформувати у студентів компетенції, щодо закономірності виникнення, функціонування та розвиток журналістики як соціального інституту громадянського суспільства, який задовольняє соціальну потребу суспільства в масовій інформації.
- пояснити роль комунікативних технологій зв'язків з громадськістю у формуванні та конструюванні архітектури сучасного медійного інформаційно-комунікативного простору;
- сформувати у студентів компетенції, щодо основ аналізу об'єктно-предметних відносин, що існують в сучасних медіа, з метою вироблення навичок аналітичного підходу

до дослідження різних цілей та завдань, що реалізуються за допомогою діяльності сучасних засобів масової комунікації.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
16 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота	
88 год.	112 год.
у тому числі індивідуальні завдання	
0 год.	0 год.

1.6. Заплановані результати навчання.

У результаті вивчення дисципліни «Вступ до фаху» студент повинен

знати:

- предметне поле соціальних, гуманітарних та комунікативних наук, їх мету, завдання, структуру та функції;
- теорію та практику комунікацій як навчальну дисципліну, особливості комунікативної освіти в Україні та світі, структуру навчального процесу в вищих навчальних закладах;
- суспільне значення фахівця з комунікацій за спеціальністю «Журналістика»;
- роль теорії та практики масової комунікації та медіа як спеціальної комунікативної теорії та основи освітньої програми «Медіакомунікації та зв'язки з громадськістю» спеціальності «Журналістика»;
- мету, завдання та проект комунікативного дослідження медіа та методи збирання комунікативної інформації;
- основні нормативно-правові та законодавчі документи, що регламентують права та обов'язки громадян в комунікативній сфері;

вміти:

- пояснювати мету, роль та завдання теорії та практики комунікацій та її спеціальних технологій, зокрема медіакомунікацій, журналістики та зв'язків з громадськістю у вивченні та дослідженні комунікативних проблем суспільства;
- розуміти практичні функції фахівця з комунікацій у суспільному житті та діяльності суспільних і державних закладів та інституцій;
- узагальнювати, зіставляти, інтерпретувати комунікативні проблеми та причини, що їх породжують і презентувати їх у медіа;

- аналізувати стан суспільних комунікацій у різних сферах життєдіяльності суспільства та пропонувати шляхи їх покращення;
- аналізувати журналістику як соціальний інститут та вміти виготовляти продукцію для різноманітних медіа;
- визначати типи спеціалізованих комунікацій зв'язків громадськістю та тактику управління прикладними соціальними комунікаціями;
- аналізувати комунікативні механізми впливу мас-медіа на масову аудиторію, визначати особливості функціонування медіа в різних соціокультурних умовах.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, здобувачі повинні набути компетентності та демонструвати такі результати навчання:

Загальні компетентності:

- ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК07. Здатність працювати в команді.
- ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності:

- СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.
- СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.

Програмні результати навчання:

- ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.
- ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.
- ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.
- ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.
- ПР13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціально-комунікативних наук.
- ПР17. Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах.

2. Тематичний план навчальної дисципліни.

Розділ 1. Генезис та розвиток комунікативної освіти.

Тема 1. Предмет, цілі та завдання дисципліни «Вступ до фаху».

Предмет, цілі та завдання навчальної дисципліни «Вступ до фаху» в системі дисциплін професійного циклу. Наукова та практична актуальність проблематики дисципліни. Медіа в контексті соціально-гуманітарного знання. Основи теоретичного уявлення про масову інформацію та комунікацію. Практика медіакомунікацій як культура збору, обробки, накопичення, аналізу та розповсюдження соціальної інформації з допомогою медіа в контексті соціокультурних та технічних засобів, характерних для тієї чи іншої історичної епохи. Визначальне значення характеру соціальної комунікації для формування спеціалізованої професійної діяльності.

Основні поняття, що використовуються в рамках дисципліни: практичні, теоретичні та освітні складові. Журналістика як функціональна система сфери соціальних комунікацій. Поняття «журналістика (Journalism)». Практика соціально-комунікативних технологій. Поняття «зв'язки з громадськістю (Public Relations)». Поняття «засоби комунікації», «засоби масової комунікації», «засоби масової інформації». Терміни «медіа (Media)» та «комунікація (Communication)» в науках про людину та суспільство в аспекті соціально-гуманітарної думки. Модель сучасної медійної комунікації: структура, характеристики елементів та зв'язків, тенденції трансформації. Медіакомунікації як потужний елемент, що утворюють соціальну систему модерного суспільства.

Тема 2. Система вищої освіти України в контексті Болонського процесу.

Вища освіта як складова системи освіти України, що забезпечує фундаментальну наукову, професійну та практичну підготовку за першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковому) рівнями вищої освіти. Болонський процес – процес структурного реформування національних систем вищої освіти країн Європи, метою якого є створення спільного європейського наукового та освітнього простору. Запровадження Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS). Галузь знань «032 – Journalism and Information» та «15 – Communication and Information Sciences» за міжнародною та європейською стандартними класифікаціями освіти.

Навчальний процес у вищій школі та його організація. Основні завдання навчального процесу. Стандарти вищої освіти. Структура навчального процесу та складові компоненти. Форми навчальних занять: лекція, семінар, практичне заняття, консультації. Самостійна робота студентів. Виробнича практика: види, етапи проходження та організація. Поточна проміжна та підсумкова атестація. Навчально-методичне, матеріально-технічне та інформаційне забезпечення освітнього процесу за спеціальністю «061 Журналістика» галузі знань «06 Журналістика». Сучасний стан підготовки фахівців з соціальних комунікацій у закладах вищої освіти України та світі.

Тема 3. Міждисциплінарність комунікативної освіти.

Міждисциплінарність як закономірний відхід від дисциплінарної обмеженості, визначення терміну. Полідисциплінарність – тенденція розвитку сучасної науки та практики. Визначення терміну як інтеграції різних форм та методів дослідження, включаючи спеціальні прийоми наукового пізнання, для вирішення наукових проблем за межами конкретних дисциплін. Проблема виявлення міждисциплінарних особливостей дослідження та можливостей міждисциплінарного синтезу, виявлення та реалізація евристичного потенціалу методів та підходів полідисциплінарного дослідження. Наука про комунікації як

евристичне поле можливості соціологічних, лінгвістичних, психологічних, історичних, культурологічних, економічних підходів та методів досліджень, межі їх застосування.

Комунікативне знання та комунікативна освіта як вид соціального досвіду. Психологія та філософія про діяльнісний підхід, соціологія про соціальну взаємодію в розумінні соціальної природи комунікації. Наукова дисципліна «комунікативістика / медіативістика / медіалогія» (англ. media studies; фр. medialogie / etudedes medias; нім. mediaenkommunikation): основні поняття, об'єкт, предмет, функції, структура, взаємозв'язки, місце та роль в системі соціальних та гуманітарних наук. Наука о комунікаціях та комунікативна освіта в Україні: мета, проблеми та перспективи. Розвиток журналістської освіти в Україні, специфіка університетської освіти, проблеми підготовки журналістів. Полідисциплінарність як основа нового підходу до журналістської освіти. Структура та особливості стандарту та навчального плану освітньо-професійної програми «Медіакомунікації та зв'язки з громадськістю».

Тема 4. Специфічність та багатогранність професій в галузі медіакомунікацій.

Поняття професії як роду трудової діяльності. Типи професії, поняття професії в галузі комунікацій та медіа. Формування основних ознак професії в галузевій діяльності у широкому розумінні. Поняття змісту професіоналізації. Значення поняття готовності до професії – розвиток операційно-технічних умінь та навичок з галузі знань як комплексна здібність. Специфіка та структура професійної діяльності в галузі комунікацій та медіа. Особливість підготовки майбутніх фахівців з галузі комунікацій: формування комунікативної та інформаційної компетентностей, набуття навичок сприйняттю і переробці оперативної обробки нової інформації, що передається за допомогою медіа, розвиток креативності, критичного мислення, інноваційності, професійної та соціальної відповідальності, вміння використовувати соціокомунікативний підхід в аналізі комунікативних соціальних явищ. Актуалізація інформаційно-технологічних чинників в аспекті включення спеціальних знань у систему компетентнісних характеристик фахівця. Роль фахівця з комунікацій у аналізі глобалізаційних викликів та суспільних проблем сучасного українського суспільства.

Спеціалізації професій в галузі комунікацій та медіа, своєрідність комунікативних професій, їх індивідуальні характеристики та функціональні призначення. Типологічні характеристики професій: аналітик комунікацій та медіа, журналіст, фахівець з зв'язків з громадськістю, реклами, соціальних медіа.

Професійна етика у сфері професій з комунікацій та медіа, Етика фахівця з комунікацій, її складові, вимоги до етичної регламентації діяльності, відповідальність за процес та результат професійної діяльності. Зміст суспільних вимог до професії. Нормативно-правове регулювання інформаційних відносин в галузі медіа. Основи інформаційного права України.

Розділ 2. Медіа та комунікації.

Тема 1. Масова комунікація, масова інформація та засоби масової комунікації.

Комунікація та її розуміння. Теорія масової комунікації як спеціальна комунікативна теорія. Поняття масової комунікації. Об'єкт масової комунікації та різні підходи до його розуміння. Основи масово-інформаційної діяльності як предмет міждисциплінарного вивчення. Масова комунікація як соціокультурна взаємодія та спосіб репрезентації соціокультурних практик. Аудиторія масової комунікації. Комунікативний процес та його особливості за участю засобів масової комунікації (медіа).

Масова інформація. Основи теорії масової інформації як концептуальне ядро мас-медіа. Інформація як смисловий зміст комунікації. Інформація та її носії. Загальні властивості

масової соціальної інформації. Масова інформація та її види. Суспільні функції масової інформації. Специфічні властивості масової інформації. Інформаційні канали та особливості розвитку сучасних медіа. Типи інформаційних систем та їх характерні особливості. Інформаційна складова комунікативних технологій.

Засоби масової комунікації як система (соціальна, культурна, економічна, технологічна): елементи та взаємозв'язок. Види, типи та засоби масової комунікації. Комунікативний процес: структура, контент та його особливості. Медіа як засоби створення символічного простору соціальної взаємодії. Розуміння медіа як комунікативного посередника та каналу комунікативних технологій. Медійні ресурси комунікативних технологій. Технології моделювання інформаційного простору соціуму та технології його керування.

Тема 2. Журналістика як соціокультурне явище.

Об'єкт та предмет журналістики. Теоретична та практична спрямованість журналістики. Основні завдання журналістики на рівні об'єкту, предмету, методів вивчення. Особливості журналістики як комунікативної дисципліни. Теорія журналістики як спеціальна комунікативна теорія. Дефініція «журналістика» (Journalism) в широкому спектрі її проявів та визначень, походження даного поняття. Понятійний апарат науки про журналістику.

Історичні, соціально-політичні та економічні передумови становлення журналістики як соціального інституту. Виникнення журналістики як спеціальної комунікативної практики. Витоки соціального знання про інформаційно-комунікативні процеси. Остаточне оформлення журналістики як багатовимірного соціального явища: як інституту суспільства, як системи спеціальних знань, як сукупності засобів та прийомів функціонування масової інформації, як професійної діяльності, як елементу політичної системи. Функції журналістики, їх обґрунтування. Функціональний підхід до журналістської діяльності. Місце категорії «функція» в системі знань про журналістику. Сучасний стан журналістики як соціального інституту: особливості та характеристики.

Масово-інформаційна природа журналістики. Три етапи масово-інформаційного процесу. Трансформація форм усвідомлення дійсності журналістом в структурні компоненти створюваного інформаційного та медійного контенту. Три критерії інформативності: об'єктивність, повнота та однозначність. Ефективність як міра результативності взаємодії журналістського контенту з масовою аудиторією. Результативність як міра функціонального досягнення цілі за критерієм «інформованість». Взаємозалежність ефективності та дієвості в журналістиці та її вплив на масову аудиторію. Дискурс конвергентної журналістики в нових медіа – віддзеркалення актів прямого та зворотного зв'язку для ефективного залучення суспільної уваги до новинної інформації. Журналістика та блогосфера. Інтернет, громадські медіа, громадянська журналістика.

Тема 3. Зв'язки з громадськістю як комунікативна технологія.

Особливості наукового знання про зв'язки з громадськістю (Public Relations): значення, зміст, визначення. Причини виникнення діяльності зв'язків з громадськістю. Становлення зв'язків з громадськістю як галузі комунікативних знань та сфери масово-інформаційної діяльності. Суб'єкт та об'єкт діяльності зв'язків з громадськістю. Довіра як основа комунікативної технології зв'язків з громадськістю. Громадська думка як об'єкт діяльності в зв'язках з громадськістю. Міждисциплінарність вивчення громадської думки. Зв'язки з громадськістю як технологія управління сприйняттям за допомогою свідомо організованої комунікації. Управління інформацією технологіями зв'язків з громадськістю: прямі та непрямі методи. Комунікативна та професійна культура фахівця з зв'язків з громадськістю. Професійна етика галузі. Міжнародні та національні стандарти.

Особливості проектування компаній зв'язків з громадськістю. Основні правила розробки стратегії та тактики комунікативних та інформаційних кампаній в медіа. Поняття креативу та креативних технологій в кампаніях зв'язках з громадськістю. Способи визначення та ситуативний підхід у визначенні цільових груп громадськості. Пріоритетні групи громадськості. «Зворотній зв'язок» з цільовою (ключовою) аудиторією за допомогою засобів комунікацій. Основні принципи складання медіаплану кампанії. Види медіапрограм: короткострокові, середньострокові, довгострокові. Стратегії комунікативного управління в умовах кризи. Зв'язки з громадськістю та інші види комунікативної діяльності (медіарилейшнз, промоушн, паблісіті, пропаганда, реклама та маркетинг).

Тема 4. Медіакомунікації в сучасному інформаційному суспільстві.

Визначення сутності інформаційного суспільства, формулювання критеріїв, прикмет та шляхів його побудови. Статус медіакомунікацій в інформаційному суспільстві. Медіа в XXI столітті: особливості глобальної, транснаціональної, національної та регіональної інфраструктури. Глобалізація, глокалізація, дигіталізація, мультимедіація сучасних медіа. Конвергенція як тенденція еволюції медійної сфери. Глобальні та національні перспективи розвитку медійних систем. Медіа в системі сучасних соціальних інститутів. Державна політика в галузі ЗМК. Практика медіа як дуалістичної системи: поєднаний ринок інформації та послуг. Медіаекономіка та пріоритетна реалізація економічної функції медіа.

Медіа та тенденції розвитку сучасного суспільства: медіатизація, демасифікація, демасовізація, дестандартізація, інновативність, «модульні» відносини, мобільність суспільства, криза корпоративної ідентичності. Концепція інтерактивного суспільства. Проблема публічної та приватної сфери споживання медіа, вимоги аудиторії до медійного контенту. Поняття медіафантому. Бліп-культура споживання медійної інформації. Крос-культурні комунікації в медіа.

Інтернет як новий суб'єкт медіакомунікацій: проблема соціальної дихотомії антидемократичного та демократичного потенціалу Інтернету. Типологія медійних загроз сучасному суспільству. Саморегулювання засобів масової комунікації як форма підвищення відповідальності громадянського суспільства. Інформаційна культура особистості як фактор розвитку інформаційного суспільства. Необхідність пріоритетності та актуальності медіаосвіти в сучасному світі через високий рівень споживання медіа, швидке зростання кількості інформації та насиченості сучасного суспільства медіакомунікаціями

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Генезис та розвиток комунікативної освіти.												
Тема 1. Предмет, цілі та завдання дисципліни «Вступ до фаху».	15	2	2			11	15	1	1			14
Тема 2. Система вищої освіти України в контексті												

Болонського процесу.	15	2	2			11	15					14
Тема 3. Міждисциплінарність комунікативної освіти.	15	2	2			11	15	1	1			14
Тема 4. Специфічність та багатогранність професій в галузі медіакомунікацій.	15	2	2			11	15					14
Разом за розділом 1.	60	8	8			44	60	2	2			56
Розділ 2. Медіа та комунікації.												
Тема 1. Масова комунікація, масова інформація та засоби масової комунікації.	15	2	2			11	15	1	1			14
Тема 2. Журналістика як соціокультурне явище.	15	2	2			11	15					14
Тема 3. Зв'язки з громадськістю як комунікативна технологія.	15	2	2			11	15	1	1			14
Тема 4. Медіакомунікації в сучасному інформаційному суспільстві.	15	2	2			11	15					14
Разом за розділом 2.	60	8	8			44	60	2	2			56
Усього годин	120	16	16			88	120	4	4			112

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д. ф.	з. ф.
1.1.	Предмет, цілі та завдання дисципліни «Вступ до фаху».	2	1
1.2.	Система вищої освіти України в контексті Болонського процесу.	2	
1.3.	Міждисциплінарність комунікативної освіти.	2	1
1.4.	Специфічність та багатогранність професій в галузі медіакомунікацій.	2	
2.1.	Масова комунікація, масова інформація та засоби масової комунікації.	2	1
2.2.	Журналістика як соціокультурне явище.	2	
2.3.	Зв'язки з громадськістю як комунікативна технологія.	2	1
2.4.	Медіакомунікації в сучасному інформаційному суспільстві.	2	
Разом		16	4

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		д. ф.	з. ф.
1	Конспектування прочитаних наукових джерел, складання тез, виписок з тем лекцій.	16	26
2	Написання тематичного есею (до 9 - 10 стор.) з актуальних питань медіа та масових комунікацій.	16	24
3	Підготовка до усних доповідей (виступів) на семінарському занятті.	24	12
4	Підготовка до письмової контрольної роботи та підготовка до залікового контролю.	20	28
5	Реферування наукових та інших джерел для написання тематичного доповіді та підготовка презентації.	12	22
	Разом	88	112

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

7. Методи навчання

Методами навчання з навчальної дисципліни «Вступ до фаху» є:

- **лекції** – розкриваються принципові та найбільш важливі аспекти визначених тем дисципліни із застосуванням мультимедійних засобів навчання. Застосовуються метод активізації навчально-пізнавальної діяльності студента з дисципліни, метод проблемного викладу матеріалу. частково-пошуковий, або евристичний, метод, які орієнтуються на компетентнісний підхід в навчанні.
- **семінари** з елементами дискусії, ділової гри, семінари-учбові «круглі столи» з діючими працівниками медіа, що сприяють отриманню практичних навичок та розвитку творчого мислення. Робота направлена на збудження запитаннями інтересу до теми, створення мотивації навчання, розвиток пізнавальної активності, комунікативних умінь та навичок.
- **самостійна робота** – поглиблене самостійне здобування знань (конспектування, складання плану тексту, тезування, анотування, рецензування, тощо), удосконалення вмінь та навичок включає вивчення додаткової літератури та написання доповідей та есею.

8. Методи контролю

Контроль знань з навчальної дисципліни визначає відповідність рівня отриманих студентами знань, вмінь та навичок вимогам нормативних документів з вищої освіти. Навчальним планом та програмою навчальної дисципліни передбачені різні види завдань. За виконання різних видів завдань протягом семестру студенти набирають певну суму балів, яка дозволяє (або не дозволяє) скласти залік.

Поточний контроль – усні опитування на лекціях та семінарських заняттях за контрольними та програмними питаннями поточної та попередніх тем; оцінювання ступеню активності студентів та якості їх виступів та коментарів при проведенні дискусій на семінарських заняттях. Навчальним планом передбачено контрольну роботу з теоретичних та практичних питань нормативного або проблемного характеру з тем навчальної дисципліни. Також робочою програмою дисципліни передбачено написання есею з актуальних питань медіа та комунікацій.

Підсумковим контролем з навчальної дисципліни є залікова робота.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання										Залікова робота	Сума	
Розділ 1				Розділ 2				Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Есей з актуальних питань дисципліни			Разом
T1.1	T1.2	T1.3	T1.4	T2.1	T2.2	T2.3	T2.4	1	1			60
3	3	3	3	3	3	3	3	16	20	40	100	

Критерії оцінювання поточного контролю

Високий рівень 3 бали	Відповідь студента характеризується повним, глибоким та змістовним знанням теоретичного та практичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями дисципліни, що вивчається. Він систематично активно бере участь в обговоренні кожної теми, що вивчається (як на лекційному, так і на семінарському заняттях), його відповіді характеризуються творчим креативним підходом.
Середній рівень 2 бали	Відповідь студента характеризується повними змістовним знанням теоретичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями. Але він недостатньо активно бере участь в ході обговорення практичного матеріалу, допускає у висловлюваннях деякі несуттєві неточності, його відповіді не характеризуються творчим креативним підходом.
Низький рівень 1 бал	Відповідь студента характеризується слабким та невпевненим знанням як теоретичного, так практичного матеріалу. Він допускає багато помилок у відповідях на конкретні питання та недостатньо бере участь в обговоренні матеріалу, що вивчається.
Незадовільний рівень 0 балів	У студента дуже слабкий рівень знання теоретичного матеріалу; не приймає участі в обговоренні теоретичного та практичного матеріалу, що вивчається; допускає змістовні помилки у відповідях на конкретні питання викладача.

Критерії оцінювання контрольної роботи

Відповідь повна, змістовна, з однією незначною помилкою.	13 – 16 балів
Відповідь повна, з двома незначними помилками.	9 – 12 балів
Відповідь не досить повна, з трьома суттєвими помилками.	4 – 8 балів
Відповідь не досить повна, містить багато суттєвих змістовних та фактажних помилок	1 – 3 бали
Відповідь майже відсутня та (або) не відповідає суті запитання.	0 балів

Критерії оцінювання есею з актуальних питань дисципліни

Високий рівень 16 – 20 балів	Тема есею актуальна, здійснено ґрунтовний аналіз усіх аспектів висвітлюваної проблеми, використані сучасні медійні та наукові джерела, матеріал есею добре структурований, креативний, викладений логічно, висновки відповідають завданням роботи, текст есею оформлено з дотриманням встановлених академічних правил.
Середній рівень 11 – 15 балів	Тема есею актуальна, здійснено загальний аналіз усіх аспектів висвітлюваної проблеми, використані не всі сучасні медійні та наукові джерела з теми, матеріал роботи не завжди добре структурований та логічно викладений, не вистачає достатньо прикладів, висновки в цілому відповідають завданням роботи, текст есею оформлено з дотриманням встановлених академічних правил.
Низький рівень 1 – 10 балів	Викладення теми не повною мірою відповідає висвітлюваної проблеми есею, використані медійні та наукові джерела не дають можливості повністю розкрити проблему, не вистачає прикладів для аргументації, висновки не повністю відповідають матеріалу роботи, текст есею в цілому оформлено згідно з академічними правилами, але є певні недоліки та помилки.
Незадовільний рівень 0 балів	Тема есею не відповідає темі висвітлюваної проблеми, невелика кількість використаних медійних та наукових джерел не дають можливості розкрити проблему, висновки есею не відповідають матеріалу роботи, оформлення тексту есею не відповідають встановленим академічним правилам та має лінгвістичні помилки.

Критерії оцінювання підсумкової залікової роботи

Підсумкова залікова робота проводиться у формі контрольної роботи з виконанням теоретичних та практичних завдань. Робота містить 5 питань, кожне з яких оцінюється максимально у **8** балів.

Загальна кількість балів за підсумкову залікову роботу – **40 (5 × 8 = 40).**

Оцінювання відповіді на запитання залікової роботи:

Високий рівень 6 – 8 балів	Теоретичний виклад відповіді актуальний, здійснено ґрунтовний аналіз усіх аспектів проблеми питання, використані сучасні наукові джерела, матеріал відповіді добре структурований, викладений логічно, характеризується творчим оригінальним підходом та викладом, висновки відповідають завданням підсумкової роботи, текст відповіді оформлено з дотриманням встановлених академічних правил.
Середній рівень 3 – 5 балів	Теоретичний виклад відповіді актуальний, здійснено загальний аналіз усіх аспектів проблеми питання, наведені не всі сучасні наукові джерела, матеріал відповіді не завжди добре структурований та логічно викладений, характеризується слабким творчим оригінальним підходом та викладом, висновки в цілому відповідають завданням підсумкової роботи, текст відповіді залікової роботи в цілому оформлено добре з

	дотриманням встановлених академічних правил.
Низький рівень 1 – 2 бали	Теоретичний виклад відповіді не повною мірою відповідає темі, меті та завданням залікової роботи, наведені наукові джерела не дають можливості повністю розкрити проблему питання, висновки не повністю відповідають матеріалу підсумкової роботи, оформлення тексту в цілому відповідає встановленим академічним правилам, але є певні недоліки.
Незадовільний рівень 0 балів	Теоретичний виклад відповіді не відповідає темі, меті та завданням залікової роботи, наведені наукові джерела не дають можливості розкрити проблему питання, висновки у відповіді не відповідають матеріалу підсумкової роботи, оформлення тексту не відповідає встановленим академічним правилам.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70 – 89	
50 – 69	
1 – 49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Абетка соціальних комунікацій : довідник / Укл. Г. В. Горбенко; за наук. ред. Л. Г. Масімової. К.: Жнець, 2014. 152 с.
2. Больц Н. Абетка медіа / За загал. ред. В. Ф. Іванов; Переклад з нім. В.Климченка. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2015. 177 с.
3. Ахмадулин Е. В. Основы теории журналистики / Учебник и практикум для вузов. 2-е изд., испр. и доп. М.: Юрайт, 2020. 358 с.
4. Барабанова Н. Соціокомунікативний аспект професійної компетентності фахівця. Аналіз, стратегії розвитку. К.: Фенікс, 2018. 316 с.
5. Березкина О.П. Социально-психологическое воздействие СМИ / Учебн. пособие для вузов. М.: Academia, 2009. 240 с.
6. Бурдые П. О телевидении и журналистике / пер. с франц. М.: Фонд научных исследований «Прагматика культуры», Институт экспериментальной социологии, 2002. 160 с.
7. Геннінг Носке. Журналістика: що треба знати та вміти / Книжка для читання та підручник. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2017. 312 с.
8. Гончарук-Чолач Т. Засоби масової інформації у політичному житті суспільства. К.: Ліра-К, 2020. 252 с.
9. Гостенина В.И., Киселев А.Г. Социология массовой коммуникации / 2-е изд., перераб. М.: Альфа-М: ИНФРА-М, 2013. 336 с.
10. Досенко А., Погребняк І. Інтернет-журналістика: Комунікативні маркери / Навчально-методичний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 184 с.
11. Егорова-Гантман Е.В. В тумане войны. Наступательные военные коммуникативные

технології. М.: Офорт, Никколо М, 2010. 214 с.

12. Журналістика та медіа : Довідник / Зігфрід Вайшенберг, Ганс Й. Кляйнштобер, Бернгард Пьорксен /пер. з англ. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2011. 198 с.
13. Зражевська Н.І. Масова комунікація і культура: лекції. Черкаси: Вид-во «Брама-Україна», 2006. 171 с.
14. Землянова Л.М. Коммуникативистика и средства информации: англо-русский словарь концепций и терминов. М.: Изд-во МГУ, 2004. 318 с.
15. Іванов В.Ф. Соціологія масової комунікації / Навчальний посібник. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2000. 212 с.
16. Іванов В.Ф., Сердюк. В.Н. Журналістська етика / Підручник . К.: Вища школа, 2006. 231 с.
17. Интернет-СМИ: Теория и практика / учеб. пособие для студентов вузов / под ред. М. М. Лукиной. М.: Аспект Пресс, 2010. 348 с.
18. Калмыкова А.А., Коханова Л.А. Интернет-журналистика / Учебн. пособие для вузов. М.: ЮНИТИ-Дана, 2005. 318 с.
19. Квіт С.М. Масові комунікації / Друге видання, виправлене і доповнене. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 352 с.
20. Кирия И.В., Новикова А.А. История и теория медиа / Серия «Учебники ВШЭ». М.: Изд. дом Высшей школы экономики, 2017. 424 с.
21. Крейг Р. Интернет-журналистика / пер. з англ. К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 323 с.
22. Кузнецова Т. Аксиологічні моделі мас-медійної інформації. К.: Університетська книга, 2010. 304 с.
23. Курбан О.В. Інформаційні війни у соціальних он-лайн мережах / Монографія. К.: Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2017. 392 с.
24. Лубкович І. М. Соціологія і журналістика / Підручник для журналістів. Львів : ПАІС, 2005. 176 с.
25. Медиа. Введение: Учебник для студентов вузов / под ред. А. Бриггза, П. Колби / пер. с англ. 2-е изд. М.: Юнити-Дана, 2005. 550с.
26. Партико З.В. Теорія масової інформації та комунікації / Навч. посіб. Львів : Видавнича фірма «Афіша», 2008. 309 с.
27. Попова Т. В., Ліпкан В.А. Стратегічні комунікації: словник / ред. В. А. Ліпкана. К.: ФОП О.С. Ліпкан, 2016. 416 с.
28. Потятиник Б.В. Медіа: ключі до розуміння. Львів: ПАІС, 2004. 312 с.
29. Приступенко Т. О. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації / навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 351 с.
30. Фінклер Ю.Е. Мас-медіа та влада: технологія взаємин. Львів: Аз-Арт, 2003. 212 с.

Законодавчі та нормативно-правові документи

1. Закон України «Про інформацію» – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
2. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (преси) в Україні» – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2782-12>
3. Закон України «Про телебачення і радіомовлення» – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12#Text>
4. Закон України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/917-19>

5. Закон України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/540/97-%D0%B2%D1%80>
6. Закон України «Про державну таємницю» – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>
7. Закон України «Про доступ до публічної інформації» – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
8. Закон України «Про авторське право і суміжні права» – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
9. Закон України «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України» – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1227-18>
10. Закон України «Про рекламу» – <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=270%2F96-%E2%F0>

Допоміжна література

1. Владимиров В.М. Хаос –Розуміння – Масова комунікація / Монографія. К.: КиМУ, 2006. 366 с.
2. Гол Дж. Онлайн-журналістика / пер. з англ. К.: К.І.С., 2005. 344 с.
3. Карпенко В. О. Журналістика: основи професійної комунікації / навч. посіб. для студ. ВНЗ. К.: Нора-прінт, 2002. 348 с.
4. Джефкінс Ф., Ядин Д. Паблік рилейшнз / учебн. пособие / пер. с англ. М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003 . 285 с.
5. Лалл Дж. Мас-медіа, комунікація, культура: Глобальний підхід / пер. з англ. К.: К.І.С., 2002. 264с.
6. Луман Н. Реальність мас-медіа / пер. з нім. ред. Іванова В. та Мінакова М. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2010. 158 с.
7. Мак-Комбс М. Встановлення пріоритетів: масмедії і громадська думка / пер. с англ. К.: К.І.С., 2007. 256 с.
8. Мас-медіа у термінах і визначеннях: Корот. слов.-довід. / навч. посіб. / уклад. Ю. В. Боднар. К.: МАУП, 2005. 224 с.
9. Мей К. Інформаційне суспільство: Скептичний погляд / пер. з англ. К.: К.И.С., 2004. 142 с.
10. Публіцистика. Масова комунікація: Медіаенциклопедія. / Ноель-Нойман Е., Шульц В., Вільке Ю./ пер. з нім. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. 203 с.
11. Рашкофф Д. Медіавірус. Как поп-культура тайно воздействует на ваше сознание / пер. с англ. М.: Ультра.Культура, 2003. 368 с.
12. Словник журналіста: Терміни, мас-медіа, постаті / ред. Ю. М. Бідзілі. Ужгород: ВАТ «Закарпаття», 2007. 220 с.
13. Трачук Т. А. Українське журналістичознавство (історичний аспект) / навч. посіб. К.: Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2013. 239 с.
14. Уэбстер Ф. Теории информационного общества / пер. с англ. М.: Аспект-Пресс, 2004. 400 с.
15. Чекмишев О.В. Основи журналістики. Теорія і практики журналістського фаху / навч. посіб. К.: ВПЦ «Київський університет», 2018. 198 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення.

1. http://www.lnu.edu.ua/mediaeco/borys/internet_journ.htm – Потятиник Б. В. Мережева

журналістика: Нариси.

2. <http://www.mediaed.org/> – сайт Media Education Foundation
3. www.iamcr.org - сайт International Association for Media and Communication Research
4. <https://irrp.org.ua/> – сайт Інституту розвитку регіональної преси.
5. <http://www.mediaeducation.ru/publ.s> – сайт інтернет-журнала «Медиаобразование».
6. <http://www.edu.km.ru/mcenter/> – сайт інтернет-журнала з медіа критики «Медиаревю».
7. <http://www.library.cjes.ru> – бібліотека Центру екстремальної журналістики.
8. <http://www.ifj.org> – сайт Міжнародної Федерації журналістів IFJ – International Federation of Journalists.
9. <http://www.prcongress.com.ua> – сайт «Европейский PR-конгресс».
10. <http://www.uned.es> – сайт Всесвітньої Ради з медіаосвіти.
11. <http://www.ejta.eu> – сайт European Journalism Training Association.
12. <http://www.eartist.narod.ru> / – електронна Бібліотека літератури з комунікативістики.
13. <http://www.telekritika.ua/> – сайт журналу «Телекритика».
14. <http://www.web-editor.com.ua> / – сайт для редакторів сайтів конвергентних медіа.
15. [http://www.journ-lessons.com /index.html](http://www.journ-lessons.com/index.html) / – електронна бібліотека з медіа.
16. <http://www.mediakrytyka.info> – сайт «Медіакритика» – видання Інституту екології масової інформації ЛНУ ім. Івана Франка.
17. <http://www.mediahelpingmedia.org/content/> . – сайт організації «Media Helping Media».
18. [http://www.handbook.reuters.com /index/](http://www.handbook.reuters.com/index/) – інформаційний портал з контенту конвергентних медіа.
19. <https://telekritika.ua/uk/> – інтернет-видання про українську медіасферу «Телекритика».
20. <http://www.web-editor.com.ua> / – інтернет-проект для редакторів сайтів конвергентних медіа.
21. <http://www.datanet.be> – сайт European Association for Audiovisuei Media Education
22. <http://www.mediastudieseurope.net> – сайт European Program in Media, Communication and Cultural Studies
23. <http://www.humfak.auc.dk> – сайт International Association for Media and Communication Research (IAMCR)
24. <http://www.icem-cuume.org> – сайт International Council for Educational Media / Conseil International des Medias Educatifs (ICEM-CIME)
25. <http://www.ntedu.org> – сайт World Council on Media Education (WCME)

Особливості навчання за денною та заочною формами в умовах запровадження карантинних обмежень.

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес за дисципліною «Вступ до фаху» в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженням на факультеті розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

- дистанційно (за затвердженням на факультеті розкладом занять) на платформі Zoom та Google classroom проводяться семінарські, індивідуальні заняття, консультації та контроль самостійної роботи;

- аудиторно (за затвердженням на факультеті розкладом занять) проводяться визначена кількість семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних та протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборonoю відвідування ЗВО здобувачам денної та заочної форм навчання надається можливість (за затвердженням на факультеті розкладом семестрового контролю) скласти залік з дисципліни «Вступ до фаху» дистанційно на платформах Zoom та Google Classroom.